

BUDA-PESTA

25 Aug. st. v.

6 Sept. st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a iernei nr. 1

Nr. 33.

Anulu X.

1874.

Pretiuulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romanî'a 2 galbeni.

Nu-ti voiu dice . . .

Nu-ti voiu dice nici odata,
Cà ai nescè ochi de stele;
Pentru cà decâtu acele,
Susu pe bolt'a innâl'tiata,
E ce-va si mai frumosu,
Mândru'lu sóre luminosu:
Dar decâtu cei ochi ai tei,
Plini de radiè si schintei,
N'am vediutu mai stralucei.

Nu-ti voiu dice nici odata,
Cà privirea ta petrunde
Cà sagét'a ori si unde;
Cà-ci decâtu ori ce sagéta —
Gandulu, ventulu si cuventulu
Trecu mai iute totu pamentulu:
Dar decâtu acelu usioru
De deochiu alu ochiloru
Nu-i nimicu mai iute 'n sboru.

Nu-ti voiu dice nici odata,
Cà ai nescè ochi de focu,
Cari aprindu si ardu pe locu;
Cà-ci decâtu si foculu éta
Este si mai ardiatoriu,
Fulgerulu detunatoriu:
Dar decâtu o mica radia,

Ce sub gén'a-ti luminéza,
Nu-i nimica sè mai ardia.

Si nu-ti dîcu eu nici odata,
Cà ai nescè ochi de sóre,
Plini de radiè ardiatorie,
Ce petrundu simtîrea 'ndata,
Séu cà ai in ochii tei
Fulgere, focu si schintei:
Cà-ci si-aceste de se 'mbina,
N'au atât'a focu, lumina,
Cà privirea ta senina!

Iosifu Vulcanu.

Virgilia.

— Novela de Otilia Popu. *) —

(Urmare.)

Eu mi-intorcu privirea, si pe cine vedu vorbindu cu verulu meu? pe tinerulu brunetu; carele, precum sè poteá observá, aveá placere sè amble si elu totu pe acolo, pe unde me affam eu. Dupa unu scurtu dialogu intre Andreescu si verulu meu, acest'a sè desparti de elu si sè apropià éra-si de mine, dîcandu-mi: precum vedu, amiculu meu sè intereséza tare de scump'a mea verisióra; dinsulu m'a rogatu sè-i procuru cunoscinti'a ta, pe care de multu timp u

dorește!“ Radu mai adausă apoi suridiendu, că Andreescu ar fi aretatu pe madon'a, la care priviam tocmai eu și a disu, că acea sémena cu mine, că și candu artistulu ar fi voitu a face portretulu meu . . .

„De și eu nu credeam sè fiu atât de frumósă, că acea madona, totu-si acestu complimentu m'ai flatatu cu atât mai multu, că mi-l'a adresatu tocmai Andreescu, pe carele și eu, că sè-lu recompensezu, lu-am asemenatu in cugetulu meu cu frumosulu Eudymionu, la care mi-ar fi placutu multu sè potu strabate transformata in radia de luna . . .

Trei dñle dupa acésta intelnire, Radu mi-díse : „Asta-di voiu sè-ti introducu pe amiculu meu Andreescu . . .“

Poti sè-ti inchipuesci bucuri'a și . . . fri-c'a mea. Dóue óre trecura asié și éta că usi'a de la salonu se deschide și intra — Andreescu cu verulu meu . . . Dinsulu s'apropia de mam'a, si-o saluta cu respectu pana ce Radu lu-presentá; apoi sè întórse catra mine . . . oh! Virgilia! . . . anim'a mea bateá asié de tare încátu me temeám, că baterile ei le audu toti cei din casa . . .

Si Andreescu le-a auditu de siguru, că-ci candu i-am intinsu man'a, in ochii lui erá atât'a amoru încátu și ei pareáu a-mi spune sè nu am téma, că-ci și anim'a lui bate totu asié de tare că și a mea . . .

In ace'a dí, Terentiu Andreescu ne-a totu visitatu și cu câtu visitele lui deveneau mai dese, cu atât și animele nóstre sè intielegeau totu mai bine și amorulu ni-le impreună din ce in ce mai tare, cu lantiulu seu de rose . . .

Terentiu mi-a cerutu in scurtu man'a de la parinti, și acestia i-au promis-o cu placere, că-ci elu posedé deja simpathi'a loru carii lui iubiau pentru cualitátile și portarea lui frumósă.

„Dupa aceea noi ne-amu rentorsu in patri'a nóstra, Roman'a, și festivitatea cununéi s'a decisu a se tiené la mosf'a nóstra din G. unde locuiamu vér'a.

„Andreescu nu lipsiá nici intr'o dí de-a vení la noi; și de cumva dóra treceá diu'a fara cá elu sè vina, atunci veniá sér'a calare cá unu erou amorusu și sè opriá subtu feréstr'a mea, la care fiindu că nu erá nalta, noi poteám vorbí fórte de aprópe. Terentiu mi-dícea atunci : „Me iérta, scump'a mea, afacerile multe nu mi-au permisu asta-di a vení mai de timpuriu; anim'a mea n'a pututu inse resiste cá sè nu te vedu o dí, pentru aceea am grabitu acuma, cá

sè-ti vorbescu macaru numai cinci minute.“ O, și elu mi-prindeá atunci man'a și dícea sè-mi plecu capulu catra elu, cá sè me privésca in facia . . .

Si elu mi-vorbiá atâtu de dulce, ferici-toriu; lun'a priviá din inaltínea sa cu atât'a blandétia spre noi; zefirulu adia linu și ni sioptiá tainicu de amoru. Ah! astu-felu de minutu platiá eternitatea și totu-si . . . erá atâtu de scurtu . . . minutulu durá mai puțin cá minutulu . . . mai puțin cá secund'a . . . Terentiu mi-spuneá adio, . . . și eu i díceám . . . nu sciu ce-i díceám . . . că-ci candu me decep-tám audiám din departare tropotele calului, care duceá in galopu pe alesulu animei mele.

* * *

„In fine a sositu și solemn'a díua a cununiei.

Auror'a acelei demanetie mi-pareá că a venitu sè me feliciteze; sórele radiosu mi-pareá că-mi uréza viétia ferice; florile in vestimintele loru varie cá de serbatóre mi-spuneáu prin parfumulu loru că-mi dorescu a trai totu iubita și iubindu, . . . cu unu cuventu tóta natur'a mi-pareá suridietória și plina de afectiune pentru mine.

„Sórtea, ah! crud'a de sórte, câtu va fi risu de ironicu, candu m'a vedutu asié ferice! . . . Ea mi-a espusu fericea cu totu farmeculu ei inaintea vederii mele, pentru cá in momentulu ce sufletulu meu va fi cuprinsu mai multu de estasu și admiratiune, sè o rapésca éra de la mine și s'o inlocuésca cu durere sfasiatória!

Ací ochii Augustei innotau in lacrimi și dese suspinuri esíau din peptulu ei.

„Eu eram acú imbracata in vestmentulu meu de mirésa; cunun'a de mirtu pe capu, éra in anim'a mea sperantiele cele mai dulci. Terentiu firesce, inca erá de facia; privirea lui erá grava și totu-si aveá atât'a dulcétia.

„In momentulu acelu-a intrá unu servitoru și dede lui Terentiu un'a epistola.

„Dinsulu o percurse, și eu observai cum — palesce; inse dinsulu numai decátu cautá a disimulá emotiunea sa.

„Indata dup'ace'a Terentiu se departá, dí-candu-mi că in o diumetate séu multu o óra va revení. Eu n'am avutu putere nici sè-lu intrebu că unde merge; o dorere nespusa mi-in-necá vócea.

„Terentiu a mersu sè caute pe tatalu meu . . .

„Mam'a me întrebá de caus'a ce a facutu pe Terentiu a sè departá asié d'odata; si eu nu scieám sè i respundu presimtiulu meu inse incepuse a deveni totu mai amaru.

„Dar éta cà acum venì si parintele meu la noi, in chilia. Faci'a lui erá posomorita si mie mi-pareá cà e unu oracolu, care mi-vestì tóta nenorocirea, — ce are sè tréca preste mine.

„Tat'a incepù apoi in tonu mangaiatoriu, cá sè me liniscésca, cà-ci cununi'a nu sè mai póte serbá in diu'a ace'a si dóra nici in dóue septemane . . . pentru cà Terentiu a fostu fara veste provocatu — acì tacù tatalu meu si nu voiá sè spuna mai departe.

„Si Terentiu sè dueléza acum! întregfi eu iute, cu teróre.

Tatalu meu încercà apoi a me abate de la ide'a acest'a — inse eu vedeám pré chiaru, cà e drépta. Oh! intipuesce-ti, desperatiunea mea; mi-pareá, cà lumea s'a sguduitu din temeliele sale, abié mai poteám stá de dorere.

August'a tacù unu momentu, innadusîta de suspinuri. Amic'a ei priviá cu compatimire la dins'a si cautá s'o mangaie.

„Trecusera acù câte-va dîle, — continuá August'a, — si noi nu scieámu inca nimicu despre Terentiu; candu éta cà venì la noi Radu, carele fuse martore pe partea lui Terentiu, la duelulu ce l'a avutu cu boerulu C*. Radu ni-a istorisitu apoi tóta intemplantarea si caus'a din care provenì incidentulu, in dîu'a ce aveá sè se tiená cununi'a.

* * *

Sè dîce cà nainte de ce ar fi plecatu Terentiu la P . . . dinsulu amblá fórte desu in cas'a lui C* carele aveá numai o sora remasa orfana de parintii sei si prin urmare frate-seu C* erá totu odata uniculu ingrigitoriu si epítropu alu ei.

„Terentiu iubiá pe sor'a lui C*, inse numai cá pe o amica buna a sa, cu tóte cà ea erá — precum am audîtu — frumósa. Acest'a copila sè vedeá cum iubiá pe totu omulu, cá pe de aprópele seu, pareá inse cà dins'a nu e capabila a simti pentru cine-va si amoru; — portarea dinsei erá blanda si afabila, dar totusi rece-boerésca. Asemenea se parea cà iubesc si pe Terentiu cá pe unu amicu numai si de aceea dóra ea n'a desceptatu amoru in dinsulu . . .

„Cu tóte aceste, Terentiu o cerù in casatoría — si dupa logodire elu a plecatu la P . . .

pe unu timpu scurtu — cà-ci aveá in câte-va septemane sè-si serbeze cununi'a in B.

„Dar Terentiu nu s'a rentorsu pe timpulu prefiptu ci a remasu in P . . . cà-ci . . . o! . . . cà-ci m'a vediutu pe mine — care mai bine nu erám in lume, decátu s'a intemplantu pentru amору meu atát'a dorere acelei copile!

Acuma straluciáu si in ochii Virgiliei dóue lacrime si imbratîsiandu pe amic'a sa i dîse cu ardóre:

— Asié dara tu compatimesci pe acea copila nefericita, care póte a fostu inamorata de acelu tineru ce a lasatu-o . . . ?

— Oh! cum sè nu. Da, o compatimescu din sufletu, o compatimescu mai multu de câtu pe mine . . .

Virgili'a ascultá acest'a afdare cu multumire, — apoi rogá pe amica-sa se continue.

— Cum dîcu, — continuá August'a, — Terentiu m'a vediutu, mi-a aretatu amoru si amору lui a aflatu resunetu in anim'a mea, fara cá sè-mi aducu eu aminte, cà sentimintele mele curate potu se fia isvoru de dorere pentru cine-va.

„Tu scfi acù, cà Terentiu dup'ace'a a cerutu man'a mea, si dinsulu a avutu a suferi pentru acést'a; cà-ci C* l'a insultatu si l'a provocatu la duelu tocmai in dîu'a in care aveá sè se cunune cu mine.

„C* pare cà mai multu a voitu a-si resbuná pe mine; elu pare a fi fostu de credinti'a, cà numai eu am impiedecatu fericirea sororei sale, si de ace'a si-a propusu a derangiá si elu la rondulu seu fericirea mea, duelandu-se cu Terentiu!

„Audu cà soru-sa l'a rogatu sè nu se dueleze pentru ea; lacremile ei inse nu-lu potura retiené de la propusulu lui. Duelulu s'a intemplantu si . . . spre nenorocire uniculu frate alu biete copile strabatutu de unu glontiu din pistolulu provocatului remase fara viétia pe campulu de lupta . . .

Virgili'a si acoperì faci'a cu amendóue manile si stá tacuta si pia cá si cum ar audî in apropiarea sa sborarea unui sufletu . . .

„C* a moritu . . . Terentiu singuru se infiorá cà-ci scieá, bine cà fost'a lui mirésa e acuma singura, in lume fara rudenie si fara scutu. — Pe Terentiu lu-mustrá consciinti'a — cu tóte cà dinsulu fu provocatu.

„Sermanulu Terentiu! dinsulu s'a bolnavitu indata dupa ace'a, a caditu in tifusu, si ai sei incepusera acù a desepérá despre rensa-

netosiarea lui. Tatalu meu inca l'a cercetatu odata in morbu . . . oh! cum asiu fi mersu si eu sè-lu vedu si chiaru sè veghiez si sè suferu langa dinsulu — dar nu mi-a fostu permis! . . . Parintele meu nu mi-a spusu nimicu despre adeverat'a stare a lui Terentiu, ci mi-dîcea că se afla mai bine si . . . nu si mai bate capulu cu mine.

„Parintele meu a voitu că sè uitu pe Terentiu . . . Radu, inse, care erá totu-de-una facia sinceru de mine, mi-comunicá fidelu despretóte. Elu mi-a spusu, că Terentiu vorbesce in delirulu seu de C* si de sora-sa si pe fruntea lui curgeau sudori reci; . . . dupa ace'a elu amin-tiá numele meu si atunci Terentiu pareá fericitu . . . trasurele faciei sale deveniáu liniscite, ochii lui priviáu blandu si indelungu spre unu objectu nevediu . . . braciele sale le deschidea cá si cendu ar voi a imbratîsiá pe cine-va . . . apoi le stringeá era la peptulu seu . . .

„Oh! cum plangeám eu — anim'a mea lu-scusá in tóte si lu-iubiá fierbinte. Dorerea mea sè marí, candu in urma parintele meu a declarat decidietoriu, că eu am incetatu de a mai fi mirés'a lui Terentiu! si că macaru de se va rensanetosiá elu nu va mai avé ce cautá in cas'a nóstra, cu atátu mai putînu a contá la man'a mea! . . .

„Ba tatalu meu a mersu in severitatea sa si mai departe si voiá sè me marite dupa boerulu N., carele a fostu destulu de nenobilu pentru a profitá indata de nenocirea lui Terentiu si a mea si a-mi cere man'a.

„Si N. voiá sè-si castige simpathi'a mea, mandrindu-se pe sine si dejosindu pe Terentiu inaintea mea. Nu poteam suferi pe acelu omu! Cu mórtea m'asiu fi cununatu mai de graba decátu cu dinsulu.

„Tatalu meu inse me siliá din dí in dí mai tare, pana ce l'am rogatu se me duca mai bine in monastire, cà-ci sum mai gat'a a renunciá la lume pentru totu-de-una, decátu a-mi parasí primulu meu amoru.

Rogarea mi-fu ascultata. Pe langa tóta opunerea mamei mele, parintele me aduse aci in claustru. M'au despartitu de lume, ah! dar nu m'a pututu despartí si de iubirea mea . . . am adus'o cu mine.

August'a tacu, si lacrimile i le stergeá zefirulu usioru de pe frumós'a-i facia.

In momentulu acest'a se audira campanele monastirei. Sunetulu loru era fantasticu-seriosu si implea aerulu de séra cu misteriositate si doisia.

Noviciile sè scolara indata de pe pajisce

si si-indreptara pasii catra edificiulu claustrului.

— Ti-multiumescu, Augusta, — dîse Virgili'a amicei sale in mergere, — cà mi-ai impartasitu suferinti'a animei tale, care o resimtu si eu pana in adanculu sufletului meu. Fi inse liniscita — sórtea ta sè póte schimbá, tu poti sè devini éra fericita . . .! — Si cu aceste ele se despartira, intrandu fia-care in cell'a (camer'a) sa.

August'a a fantasatu pana tardíu in nóptea acea, apoi adormindu a visatu că e . . . mirésa; cà Terentiu i spune cuvinte dulci, de fericire . . . Éra Virgili'a, ea a ingenunchiatu la imaginea Preacuratei si trimiteá rogatiuni fierbinti la ceriu; si dupa ce a adormitu, i se parea că unu angeru albu cu nimbu pe giuru de frunte, sè coborí la ea si presentandu-i o flóre i dîse: „Dupa ce va palí acest'a flóre . . . voi reveni copila, sè te conducu in patri'a mea! . . .“

* * *
(Va urmá.)

Éta frundia...

Éta frundi'a vescediesce,
Galbinita cade josu;
La panientu nici nu sosescce,
Pana ventulu o rapescce
Si o duce furiosu.

Ah! voi dulci dilele mele,
Si voi astu-folu ati caditu;
Si-adi ve plangu cu lacrimile,
Cà-ci sub velulu celu de gele
V'a rapitu crudulu trecutu.

Ce folosu de viétia mie,
Déca voi m'ati parasitu;
Déca sórtea nu me 'mbia
Cu vr'o dulce bucuria,
Séu cu ceva mai iubitu!?

Au natur'a creatória
Candu decorulu si-a perdutu;
Ea nu vérsa lacrimióre?
Au pe dins'a nu o dóre,
Nu suspina nentreruptu!?

Dar decorulu ei revine
Primavér'a totu la ea;
Ins' a mele dile line,
Cele dalbe si senine,
Cine sci candu le-oiu vedé!?

Ionu Tripa.

Perdutii.

Nu voiu sè scriu noveleta, ci me grabescu a aduce pe scurtu la cunoscinti'a on. cetitori romani unele fragmente despre incheierea unui romanu de cuprinsu adeveratu, inse fôrte dure-rosu pentru noi.

Voiu sè comunicu cunoscintiele, câstigate din bunavointi'a unoru amici, despre numeróse familie isolate si perdate din gintea nóstra romanésca.

Ni sunt in viua memoria inca datele, ce unu onor. statisticu romana ni-a comunicatu, dupa isvóre autentice, despre multîmea Romaniloru, imprasciati in tóte partile orientului europeanu si despartîti sub mai multe guverne mai multu inimice de câtu binevoitórie.

Zelosulu nostru statisticu a amintitu inca, cà in Austria, anume in provinci'a Moravi'a inca sunt Romani, d'unu neamu si d'unu sange cu toti ceilalti Romani. A adausu inse totu odata, cà cunoscintia mai d'aprópe despre Romanii din Moravi'a nu posede, nu si-a pututu câstigá inca.

Nu sciu déca altii dintre noi au avutu mai detaiate, cunoscintie despre acesti frati, dara io nu.

Inse interesandu me si de astu-felu de ocupatiuni dau de dóue manuale de geografia germane copióse: „Lehrbuch der allgemefnen Geographie in vier Abtheilungen für Gymnasien und höhere Lehranstalten von Profes. Dr. H. Cassian. Bearbeitet von August Lüben, Seminar-director in Bremen. — Frankfurt am Main, 1867“ si „Dr. L. G. Blanc's: Natur und Geschichte der Erde und ihrer Bewohner. Verbessert Dr. Adolf Diesterweg, Braunschweig, 1857.“

Frundiarindu prin aceste manuale, numai de câtu mi-veni sè cautu la rubric'a: Moravi'a, unde am si aflatu, cà autorii însfrandu natiunile (Moravi, Hannaci, Slovaci, Croati, Germani) numescu si pe Wallachi; cu nimicu mai multu séu mai pucinu,

Se intielege, cà ambii autori tienu, fara nici unu scrupulu, pe acesti Wallachi moravi de slavi. D'altmintrea acést'a nu este pentru noi nici o minune séu noutate, cu tóte cà facia chiaru cu acesti Wallachi potu avé dreptu asta-di, precum vomu vedé mai la vale.

Scurtatele notitie din ambele manuale mi-au batutu cuiu in capu.

D'abié am acceptatu sè conveniu cu cunoscutii mei moravi, unii ocupa functiuni civile, altii dintre ei nulitarie in Alb'a-Iuli'a.

Intalnindu-me cu unii numai de câtu adusei la discussiune cestiunea curiositáti mele, si i rogai sè mi-spuna totu, câtu sciu despre asié numitii Wallachi din Moravi'a.

Fara ca unulu sè-mi póta comunicá câtu de pucinu despre istori'a de mai de multu a acestoru Wallachi, toti mi-spusera cà in Moravi'a sunt mai multe mîi de locuitori, cari locuescu la olalta, si pe cari toti i numescu Wallachi. Ei insi-si inse se numescu Moravi.

Acesti Wallachi locuescu mai cu séma in partile muntóse ale Moraviei, cari slovenesce se numescu „Medric“ nemtiesce Meserics séu si Landshut, adeca granitieri, fiindu cà siedu la granitia) si se ocupa cu transportaree plute-loru din munti, si cu lucrarea lemneloru. Sunt ómeni frumosi si robusti, sanetosi si se bucura de stare materiala buna.

Scóle au pucinu si marturisescu credinti'a bisericeii rom. cath.

Vorbescu limb'a slovéna. Nici urma nu-i de limb'a romana.

Portulu barbatiloru este d'osebitu de alu toturoru locuitoriloru din Moravi'a.

Portulu sémena cu alu slovaciloru din Ungari'a superióra, séu cu alu Romaniloru ardeleni din muntii apuseni, cu alu Motiloru.

Portulu muieriloru este asemenea portulu toturoru celorulalte muieri din Moravi'a, cu rochia, cioci, séu ciorapi, cu pantofi etc.

Preste totu acesti Wallachi sunt unu poporu sprintenu si ageru; ei pana asta-di póta unu procesu pré vechiu pentru nesce paduri, proprietatea loru, pe cari ómenii betranului principe Liechtenstein au smulsu de la ei prin insielatiune.

Atátu-a mi-au spusu acesti ómeni de ómenia, atát'a sciu, atát'a potu comunicá si eu; cu durere, cu anima franta, cà a disparutu fara urma atát'a sange romanescu.

I. V. Barcianu.

Menuntiusuri.

- Ce este mancarea?
- O cheltuíela, care aduce profitu.

*

- Ce este sarutarea?
- O limba fara vorbe.

*

- Ce este reflexiunea?
- Unu puscariu, care sosesce totu-de-una pré tardíu.

*

- Ce este mórtea?
- O espirare de terminu, care nu se anuncia.

S A E O N U ?

Pentru parinti.

Noi credemu, că pruncii pana la o etate anumita nu pricepu nimica din cele ce se intempla in presinti'a lor. Nu pricepu vanitatea.

Tare ne insielămu!

Fetitiile abié au ajunsu gradulu de a pricepe ceva (si aceea se intempla de graba) si ele si pricepu vanitatea; fetiorasii tindu la mania si prepotintia; fetitiile generalminte inclina la vanitate.

Pruncii pricepu cu multu mai curendu, decâtu ni se pare noue. Nu se sciu esprima inca, si pentru aceea i credemu insensibili, ci nu e asié. Priceperea si intielegerea premergu cu multu esprimerea. Esaminati cu atentiune privitulu lor, intrebati miscările lor si veti afla, că ore tare si profunda e impresiunea, ce se face prin primele indemnuri spre vanitate.

Grigiti de primele impressiuni ale pruncilor vostri, pentru că ele sunt acele, ce forméza in ei caracterulu. Prunculu invétia mai multu in cei 7—8 ani d'antăiu a vietiei, de câtu in totu restulu esistentiei. Elu se forméza din fasie, mai tardiu se va puté modificá pana la unu punctu anumitu, dara intregulu nu se va puté schimbá.

Precum pentru femeia e periculósa aplicarea de a placé si amórea pentru lusu; chiar asié e de periculósa o alta specie de vanitate pentru barbatu, care se nasce din aplecarea de a predomni prin superioritatea ingeniului si a studiului. Acésta aplicare a barbatiloru, bine cugetata póte conduce la rezultate admirabile, ér lingusita si nutrita de vanitatea parintiloru póte avé consecintie grozave si desastróse.

E lucru cunoscutu, că pentru unu parinte fiulu seu e totu-de-una flórea ingeniului si arbore giganticu in iérba. Io nu pretindu a desbracă pe parinti de acésta ilusiune, pentru că ar fi intreprinderea pré cutezata; asiu voi numai ai aducu la convingerea, că sè si-o tiena pentru sine, a se bucurá de aceea in secretu, si a nu implé cu de aceste capulu bietiloru prunci. Pentru ce sè li se repetiésca lor cu tóta ocaziunea: că dinsi sunt flórea ingeniului, că totulu e usioru pentru ei, că de nu se voru premiá in scóla, va fi o nedreptate strigatória

la ceriu, că i ascépta carier'a cea mai brilanta etc. etc.

Lasati-i sè studieze si sè lucre, si déca in adeveru au ingeniu, acel'a se va scí manifestá singuru in ei, fara de a li face predice parintii. Si déca nu-lu au . . . o! pentru Ddieu! nu inmultiti cu pruncii vostri numerulu aceloru vagabundi si smintiti, de cari se afla in abundantia si cari servescu spre greutate sîe-si si altora!

Câti prunci, dotati cu calitâti bune, si cu tóte elemintele necesarie de a reusî in o sfera de actiune, fura aruncati prin vanitatea nebuna a parintiloru sei, in'o sfera contraria, in care deveniru sterili, se lenevira si se corupsera.

Unu parinte avutu, ce erá arendatoru avendu mijlóce, si-lasá prunculu sè studieze cu scopu că cu ori si ce pretiu sè faca omu mare dintr'insulu.

Miserulu tineru, care nu pré avea talente si din care ar fi esítu unu agricultoru escelinte, erá constrinsu a se nutri cu latin'a si grec'a si de a face versuri si de a se necasi cu de aceste de totu ritmulu si colórea.

Tatalu seu, care insu-si inca erá unu semidoctu, audîndu pe fiulu-seu, pseudo-poetu, vorbindu ceva latinesce, si vedîndu-lu maculandu multu papiru, vietiu si murî in convingerea, că elu a datu lumei unu omu de sciintia, o stea versatória de lumina. In pruncu se iradecina acésta convictiune, pasî inainte in studie cu acelu succesu, ce usioru vi-lu poteti imaginá; impintinatu de vanitate, disgustatu de afacerile economice, ce i pareau nedemne de dinsulu, nu reusi la nimica, pucinu se ruiná de sine, pucinu fu ruinatu si finî in miseri'a desperatu. Atari inconvenienti vomu afla mai multi.

O! amagirile nu aru fi nici asié dese, nici asié dureróse, déca nu amu fi asié usiori si asié voiosi de a ne amagi pe noi insi-ne. Vanitatea, caus'a principala a miseriiloru umane nu ar fi asié de potinta, déca nu ar fi fostu nutrita in noi inca din anii primî a i prunciéi.

Câtu s'a disu cu respectu la vanitate, atâ't'a se póte díce cu respectu la tóte defectele. Pruncii se misca la nestemperu cu premiarea si pedepsirea preste mesura. Se indémna la preda si vitu cu permissiunea de anumite petreceri si anumite spese, cari de si in sine nu-

su pré importante, inse nu-su proportiunate la conditiunea si etatea loru. Se îndémna la nedreptate si finctiuni prin pardonare, totu asié si cu promovarea si aprobarea astutiiloru si abuseriloru loru celoru prime. De câte-ori nu vedemu aplaudandu pe prunculu celu mai micu, déca bate séu insulta pe fratele seu celu mai mare, si acest'a sub pretestu; cà elu e atátu de micutai. Ce ni pasa!? In adeveru, cà loviturile si insultele pruncutiului de trei ani, nu facu mare stricatiune pruncului de 12 ani, dar influentiéza in modu gravissimu a supra pruncutiului, invetiandu-se a fi prepotente, injustu si adese-ori crudelu.

De unde vine mintiun'a si datin'a de a se subtrage de la tóta disciplin'a?

Fórte desu vedemu parinti, cari in timpulu infantiei, si a adolescentiei prunciloru loru, li-au permis prunciloru loru a se face cá diavoliu séu mai rei, li-au permis a devení singuri domni absoluti ai casei; d'ieu, fórte desu vedemu parintii acestia plangéandu-se, cà dupa ce li-au ajunsu ffii maturi, nu li-su pusí mai multu, nu-i respectéza cum ar trebui etc. Si óre póte-se asceptá respectu si supunere in etatea cea mai puterósa de la aceia, cari nu au fostu deprinsi cu acést'a in etatea debilitáti si a supunerii?!

Dar daun'a produsa de esemplele rele cine o póte calculá?

Cine voiesce a fi crescutoriu trebuie sè fia irreprensibilu séu celu pucinu sè tinda a devení atare, pentru cà actulu celu mai micu reprobabilu devine observatu, comentatu, reprodusu si inca cu esagerare de catra aceia pe cari elu pretinde a-i direge spre bine.

Déca voi, sororiloru mele! sunteti colesice, impetuóse si nu totu-de-a-una sincere pana la scrupulositate, pana la lucrurile cele mai menunte; déca sunteti neconstante si indoióse, atunci nu asceptati nimic'a de la educatiunea, ce pretindeti a o dá.

Unii parinti si-tieneau pruncii sei departati de sine la o distantia neacomodata posibilitáti de a le dá o crescere buna. Pruncii loru nu se apropiáu de d'insii numai atunci candu trebuia sè li sarute man'a, sè li pronuncie cuvinte de ascultare supunere si reverintia; acestia apoi prin o astu-felu de sistema gresita a educatiunii se deprindeau a-si venerá parintii in unu atare modu servilu, precum veneréza subditii Asiei pe principii loru cei ascunsi si necunoscuti. Pruncii treceau apoi din man'a nutricei si din servitute in ceea a pedagogului si din man'a pedagogului la matrimoniu.

Acésta sistema de educatiune erá fórte nefavoritória pentru desvoltarea judecáti si a afectelor, ma favoritória din punctulu de vedere alu autoritáti.

Parintii, ascunsi in o specia de penumbra, cari le maria prerogativele loru si nu lasá a se scurge defectele, si-dau in ochii prunciloru nu prestigiu singularu, ce lu-conservéza pe tóta viéti'a.

Acum inse totulu s'a schimbatu; pruncii se nutrescu de mamele loru, in fasia sunt totu-de-una pe genunchii mamelor; abié luati de la lapte, vinu pusi la mésa si mergu la preambulare cu tat'a si mam'a; dupa ce crescú pucinu, asista la visite, la conversatiuni, la teatru si la alte locuri publice.

Óre bune-su tóte aceste? Ve spunu francaminte, cà mie mi se pare, cà nu. Spiritulu umanu nu póte procede cu rapediune, ci osciléza numai cá pendululu! Séu pré in cóce, séu pré in colo!

Este bine, de siguru, pré bine, cá pruncii luati din man'a servitóriiloru fara crescere, sè-si primésca din manele mameloru grigi'a prima frageda, care e o legatura afectuósa intre acei ce li o prestéza si intre cei ce o primeseu.

Este bine, cá educatiunea loru si instructiunea loru sè aiba locu sub ochii parintiloru si in parte séu câtu de câtu prin opera loru.

Este bine cá pruncii sè invetie gradatamente a cunósce societatea si a se conduce in ea.

Nu e bine, cá o mama debila si continuu morbosa, pentru cà asié e usulu, sè-si nutrésca insa-si prunculu, in locu sè-lu concrédá unei femei robuste; precum nu ar fi bine din contra, déca aflandu-se mam'a in unu statu inflorentiu, si-ar dá prunculu la o nutrice, pentru cà asié cere mod'a.

Nu e bine cá o femeia eleganta si dedata a respí, sè pretinda a-si cresce insa-si ffii'a, fara de a renunciá la petreceri. Nu e bine, cá pruncii sè fia initiatii in anumite scene urite ale familiei, cari adese-ori se petrecu sub ochii loru, de unde apoi demnitátea parintiésca devine ofensata si miciorata.

Sè ne intielegemu! Tieneti numai langa voi pruncii vostri, cresceti-i, amati-i, admirati-i câtu voiti; ma sub conditiunea de a ascunde de ei admirarea vóstra; sub conditiunea de a le sci tiené une-ori si unu limbagiu severu; sub conditiunea de a ve ocupá cu ei pentru de a prevení si a reprime reulu mai bine in fun-

tele seu, decâtu a-lu pedepsi candu e giganticu; sub conditiunea de a nu lasá sè auda pruncii, decâtu lucruri bune, de a nu lasá sè védia altu ceva decâtu acea, ce trebue sè védia si sè imitez; sub conditiunea in fine de a nu dá si lasá sè ii se dea, decâtu esemple bune.

Spuneti fíloru vostri. déca au ingeniú, cá a-lu avé impune o responsabilitate mare, si cá ingeniulu singuru fara studiu, fara constantia, fara onestitate, nu e altu-ceva decâtu unu nume sonorú si vanu.

Déca nu au ingeniú, consolati-i spunendule, cá ingeniulu se póte supliní partea cea mai mare prin diligintia; spuneti-le, cá are mai mare valóre virtutea ce e acuisitulu nóstru. decâtu ingeniulu, ce e unu donu cerescu. Spuneti-le tuturorú, cá sè lucre, pentru cá numai acésta e in stare a face din ei ómeni corespondiatori missiunii; spuneti-le, cá in ori si ce positiune s'ar aflá, voru fi totu-de-una stimati si destinsi, déca si-voru impliní datorinti'a, déca caracterulu loru va fi vrednicu de stima si destinatiune.

Nu poftiti prunciloru vostri positiune nalta, ci capacitatea si vointi'a de a-si impliní cu esactitate datorintiele, ori si care sè le fia positiunea loru; nu ve nevoiti a face din ei ómeni admirati, avuti, potenti, ci tindeti din tóte puterile, a-i face ómeni stimabili in societatea omenésca; sè aveti totu-de-una inaintea ochiloru educatiunea loru nu reusirea in acésta lume misera si meschina; aveti in continuu grige de perfectiunarea loru, si ve promitu cá in betranetiele vóstre nu ve voru face nici sè plangeti, nici sè rostiti, ci voru fi consolatiunea si fericirea vóstra.

Ana Botta.

Procesulu dameloru.

AnunCIATU de multu timpu si acceptatu cu nerabdare, a avutu locu la 28 juliu la Burgsteefurth. Cu scopu se alese acestu micu orasielu, in loculu Munsterului, unde se sciá despre „ultramontani“ capabili de a organizá óre-care demonstratiuni. Vre o dúce-dípci de dame fura scapate de urmarire, fia din caús'a junetiei loru, séu pentru cá ele cedasera influintiei curtenitoriloru.

Corpulu „delictului“ erá o adresa vehementa, semnata de cinci-dieci dame mari si data episcopului de Munsteru, Mr. Brinckmann. In acea adresa, autorii „legii din maiu“ erau tacsati ca „guvernanti orbi“ si cei ce le aplica, asemenati cu „sbíri injositi si cu servitori de caléi“ ce crucificasera pe Christu.

Tribunalulu fu miscatu de aceste expresiuni, si o instructiune judecatorésca incepù. Fia-care culpa-

bila fu supusa la unu lungu interogatoriu, si in fine desbaterile fura ficsate pentru diu'a de 28 juliu.

Din trei-dieci si cinci dame citate, numai sieptespre-diece comparura inaintea tribunalului in echipaje stralucite, insocite de barbati, fratii séu alte rude. Satele prin cari treceau ele, li esieau in intimpinare. Luara locu pe siepte-spre-diece foteluri ce inlocuira banc'a acusatiloru si din deretulu loru steteau barbati.

Contesele de Droste-Vischerwig-Nesselrode si de Schmiesing-Kerrsenbrock intrara la bratiu, cu barbati loru, cari ambii sunt membrii in camer'a senioriloru. Barbatulu unei alte acusate, baron. Landsberg, si siambelanu alu regelui Prussiei.

O alta acusata femeii'a unui inaltu magistratu, si aprópe tóte aceste dame apartínu cercului de la curte. Tribunalulu este presidatu de baronulu de Ledebur care se achita de sarcin'a sa prin o curtenire perfecta. Procurorulu Graverts ocupa fotoliulu ministeriului publicu.

Éta câte-va incidente din desbateré :

D. Presidentu : Ati mai fostu urmarite séu condamnate ?

Nici unu respunsu.

Antái'a acusata, contes'a -Droste-Vischerwig-Nesselrode, declara cá nu a avutu intentiunea de a insultá tribunalulu.

D. Presidentu. Ati redactatu dv. insi-ve acea adresa ?

Acusat'a : Acésta este tréb'a mea, si ve declaru cá nu voi mai respunde.

D. Presidentu : Credeti cá nu este nici o injuria in aceste cuvinte : „guvernanti orbi, sbíri, injositi, servitori de calei?“ gasiti cuviincióse aceste expresiuni ?

Acusata : Pré cuviincióse.

D. Presidentu : Ce intielegeti prin „guvernanti orbi“ ?

Acusat'a : Me marginescu a díce, cá femeile, candu scriu, nu observa asié de aprópe sensulu cuvintelorú. Cu unu cuventu refusu de a mai respunde despre acést'a.

D. Presidentu : Nu ve potu fortiá in asta privintia.

Presidentulu se indrépta catra barón'a Carolin'a de Droste-Hülsoff.

I. Fostu-a ti invitata de altele a semn'a adres'a catra episcopu ?

R. Refusu absolutu a respunde la acésta.

I. Ati marturisitu, cá prin „guvernanti orbi“, intielegeti pe autorii legii din maiu. Sunteti inca de acésta parere ?

R. Da, mai multu de cátu ori candu.

Catra contes'a An'a Golen :

I. Nu ati simtitu, cá prin acésta adresa insultati tribunalulu din Munsteru ?

R. Nu sciam de locu, cá este tribunalulu la Munsteru.

Barón'a Adolfin'a de Boeselager declara, cá nu va respunde nimicu. Sor'a sa Clara in unu tonu fórte ascutitu, si dupa staruinti'a presidentului díce cu su-perare :

— Ve declaru, eu, cá nu ve voi respunde de locu.

Vine rëndulu Bernardinei de Boeselager Heesen.

I. Unde locuiti ?

R. Locuescu aice.

I. Vedu că stăți aici; voiescu a dice unde ve este domiciliulu legalu?

R. Ah! acést'a voiti. Locuiescu in Munsteru.)Mare isbucnire de risu.)

Presidentulu amenintia, că va desiertá sal'a.

Barón'a Cecilí'a, femeí'a baronului-majoru de Ketteler, incepe prin a declará cu o voce vibratória si furiósa, că este satula de aceste întroegatiuni. Ea a sustienutu o întroegatiune de o óra si jumetate la judele de instructiune. Si este decisa a nu mai adauge nici unu cuventu.

D. Presidentu: Nu am nici unu mijlocu a ve constringe. Cu tóte aceste, asiu dori numai sè sciu unu lucru: Vorbiti in adresa de „spoliatiuni brutale“ de furtulu unei proprietáti legitime. Ati fi scrisu acést'a déca nisce simpli furi aru fi intratu la episcopu?

R. Oh! Cátu despre acést'a, nu! (risete.)

I. La cine v'ati reportatu vorbindu de „sbiri injositi“?

R. Nu sciu nimicu. E atát'a timpu de atunci. Ve repetu, că nu voiescu a ve mai respunde.

Contes'a Teres'a de Horff-Schmiesing. Nu voiescu a da nici unu respunsu.

D. Presidentu: Dar in ancheta ati marturissitu, că ati voitu sè vorbiti de autorii legii din maiu.

Acusat'a: Repetu că nu voiescu a intrá in nici unu felu de discussiune.

D. Presidentu catra barón'a de Dalwigk-Lichtenfels:

— Unde locuiti?

Acusat'a: Acést'a nu are a face intru nimicu cu adres'a.

D. Presidentu: Trebuie sè sciti că ati fostu actiunate de tribunalu.

Acusat'a: Nu m'am ocupatu de locu de acést'a.

D. Presidentu: Acést'a este straniu.

R. Acést'a ve pare straniu. Dar este asié. Nu sciam chiar déca este vre-unu tribunalu la Munsteru.

Aperatorulu a fostu D. Windshorst de la Munster, vérulu celebrulu Windshorst, carele este deputatu si siefu alu fractiunii catolice in camerile germane. Pledóri'a sa fórte curtenitória si moderata face elogiulu pietáti acestoru dame, cu zelulu loru de a aperá interesele credintiei loru, — si conchide la achitare.

Procurorulu repeta cu staruintia cuvântulu cunoscutu: „Mulier taceat in ecclesia“, si gasesce fórte nepotrivitu, că aceste dame s'au ocupatu de ceea ce nu le privesce de locu. Elu concludu a supra contesei de Droste-Nesselrode, „spiritulu complotului“, la trei díle de inchisóre si 100 taleri amenda; a supra celorlalte, 50 taleri.

Tribunalulu trece in camer'a de chipsuintia spre deliberave; in acestu timpu, dame si demósele se apropia de contesa Droste si i presinta unu buchetu enormu.

Mai multe persóne se ducu de-i stringu man'a intre cari se deosebescu baronii de Wends si de Schorlemer-Alst, ambii deputati. Curtea reintra si pronuntia sentinti'a.

Contra contesei Droste-Vischerwig, 200 taleri amenda séu siese septemani inchisóre; contra celorlalte dame, 100 taleri amenda séu dóue-dieci si un'a díle inchisóre. Patru dame sunt achitate pe conside-

rentulu, că nu au in deplina cunoscentia de tectulu adresei.

Tóte condamnatele se scóla, parasescu sal'a si se sue in echipagele loru. O cavalcada, formata de cei mai straluciti juni si proprietari mari ai tieri le insoiescu pana la usi'a curtiloru loru de la ministeru.

B o m b ó n e.

Éta cum mediculu O., care are de specialitate bólele de urechi, a ajunsu a-si capetá óre-care repúatiune. Bolnavulu se presinta.

— Audi? — lu-intrebá doctorulu, — puindu-i langa urechia unu orologiu de argintu care nu umbla.

— Nu, — respunde bolnavulu.

— Fórte bine. Apoi se face a oper'a fara durere.

— Audi acum? — continuá doctorulu puindu-i langa partea operata unu orologiu esactu asemenea cu celu antáiu, dar care umbla.

— Da, — strigá pacientulu transportatu!

*

Augustu alu III de Saxonia, principe fórte afoameiatu, insarciná odata pe unulu din favoritiu sei, comitele de Bruhl, sè-i guverneze statele, ér elu nu se mai ocupá de cátu de imbracaminte sale.

Elu avea 200 de jachete de schimbu, unu acela-si numeru de pantaloni si de veste. Asemenea posedá 200 de bastóne, 200 de palaríi si 1500 de peruci.

Candu Prussienii intrara in Dresda, regele Prussiei vrendu sè se incredintieze prin sine insu-si, de adevverulu acestei naratiuni se decise sè viziteze garderob'a lui Augustu III.

Dupa ce, regele trecú in revista cele espuse mai susu si ajunse la acea imensa multime de peruci:

— Ce de peruci pentru unu omu fara capu! — esclamá dinsulu oprindu-se in locu.

*

Inaintea revolutiunii franceze, intr'unu salonu din inalt'a aristocratía din Paris, marchisulu C., care erá cunoscutu ca omulu celu mai distractu din lume, trecandu pe sub unu polecandru i se acatiá peruc'a, — pe atuncea perucele erau la moda — si remase suspensa de dinsulu.

Lumea incepú indata sè rida.

Marchisulu se uitá impregiuru-i ca sè véda caus'a acestei generale ilaritáti si zarindu peruc'a sa acatiata de polecandru, crediu, că e altu cui-va si incepú sè rida si dinsulu dimpreuna cu toti.

Judece-se inse perplesitatea marchisului candu descoperi că peruc'a, ce escitá atát'a risu, nu erá de cátu a sa propria!

CE E NOU?

*(*Dlu Hasdeu.*) consultandu in decursulu verei bibliotecile de frunte din Transilvania, s'a rentorsu la Bucuresci a-si continuá lucrarea istorica de mare importantia.

** (*Fug'a lui Bazianu*) preocupa inca si acuma diuaristic'a lunei întregi. S'a constatat, că pazitorii au fostu toti corupti, si Bazianu a esítu pe usia si nu pe ferésta. Franghi'a, care s'a gasitu animata de fe-

résta, si mangita cu sange, — a fostu pusa acolo numai spre a seduce pe cei ce lu-voru urmarí. Vaporulu care a dusu pe Bazaine, a fostu inchiriatu de soci'a sa si verulu acesteia Rull. Pe vaporu fugariulu a intratu travestitu de servitoriulu sociéi sale si aducédu cuferele ei. Nici capitanulu n'a sciutu, cine este elu. Vaporulu a debarcatu in Italia, si fugariulu a plecatu mai departe in Elvetia si de acolo in Germania.

* * * (*Garibaldi*) — despre care scrisesemu si noi cá e bolnavu — acuma éra-si se simte mai bine.

* * * (*Mac-Mahon*) caletoresca de trei septemani prin Bretagne, spre a se convinge despre efectulu guvernárii sale.

* * * (*Imperatulu Vilelm*) — precum anunciará si in nr. trecutú — voiesce sê caletoresca in Italia spre a rotóree visit'a regelui Victoru Emanuilu. Pregatirile s'au si inceputu, atátu in Berlin, câtu si in Italia. Imperatulu vá visitá orasielu Florentia, Neapolea si Roma, unde are sê se faca o mare revista militaria pe campulu Pretoriului. Caletori'a e proiectata pe lun'a lui octomvre, participandu la ea si Bismarck cu Moltke. Unele diuarie inse sustienu, cá din caus'a betranetii si slabitiunii sanetátii imperatului — acésta caletoria lunga nu se va puté realizá.

* * * (*Thiers*), care a petrecutu pan'acuma la Causerets, din caus'a schimbárii repede a temperaturéi, s'a rentorsu la Paris.

* * * (*Diet'a Bucovnei*) e convocata pe 15 septemvre.

* * * (*Arderea cadavreloru*) Consiliulu comunalu din Paris a decisu sê se invite administratiunua a cere corpuriloru legiuitórie o lege care s'autoriseze arderea cadavreloru pentru comun'a Paris.

* * * (*Dreptu de alegere pentru femci.*) Consiliulu cantonulu Schwytz din Elveti'a a acordatu femeiloru dreptulu de alegere municipalu.

* * * (*Dlu Davila*), inspectoru generalu alu serviciulu sanitariu alu armatei romane, e autorisatu de consiliulu ministriloru sê mérga 'n missiune de timpu de 40 díle pentru studiulu ambulantiiloru din Francia si Elvetia, acordandu-i-se o indemnizare si 1000 lei spese de transportu.

* * * (*Principele Milan*) de la Eaux-Bonnes a mersu la Paris, unde a statu pana la finea lunei trecute. In decursulu acesteia va merge a face visita regelui Italiei, apoi imperatului Vilelm.

* * * (*Marile manevre militare*) de tómná, se voru face pe intins'a campia a Buzelui in Romania. La ele voru asistá principii Serbiei si a Montenegrului, cum si diferite personaje militare ale altoru puteri. Cu acésta ocaziune se va face impartirea drapeliloru. In unele cercuri se vorbesce, cá chiar ordinulu militariu, alu „credintiei“ se va inauguré in acea di.

* * * (*Domnulu si Domn'a Romaniei*) in 8 aug. au mersu la Eger spre a face o visita imperatului Germaniei, care — in caletori'a sa de la Gastein la Berlin — a petrecutu nóptea acolo. Imperatulu li-a facutu primirea cea mai cordiala. La 17 augustu Domnulu si Dómn'a au plecatu spre Engliter'a, la báile de mare.

* * * (*Insul'a St. Margareta*), de unde a fugitu Bazaine, forméza cu alte dóue insule archipelulu de Lerins, ce apartíne de dóue secole Franceiei. Ea are 5½ chilometri de impregiurime. Castelulu-fortu se afla situatu pe tiermu. Dinapoi'a fortului se intinde o padure de bradi.

* * * (*Dlu Georgiu Filipescu*), agintele Romaniei la Petersburg, dupa ce a statu cátu-va timpu la Bucuresci, s'a rentorsu la postulu seu, sê fia de fatia la casatori'a marelui duce Vladimir.

* * * (*Bismarck*) — de e dreptu — a primitu 2000 de adrese simpatice din tóte partile in urm'a atentatului de la Kissingen.

* * * (*Islandia are jubileu milenariu*.) Se scie, cá la anulu 874 s'au asediatu acolo cele d'antái colonie, deci in memori'a acelu anu asta-di, dupa o mia de ani tóta insul'a serbéza. Relege Daniei, sub alu carui scutu se afla adi Islandia, a facutu o caletoria printre supusii sei, si asistá in capital'a Reykjarik la serviciulu divin in catedrala, precum si la insa-si serbarea, care se tienú in 7 augustu.

* * * (*La Mihaileni*) in Romania a fostu dílele trecute unu focu mare, care a duratu 6 óre si a facutu paguba mare.

* * * (*Unu focu grósnicu*) erupse in orasiulu Iasi, la 5/17 l. c. la miédia-di in strad'a de josu, la locuinti'a unui evreu. Ventulu suflá tare, si in timpu de óre arsera siese rónduri de case mari cu dóue etage, in pretiu cam de 50,000 de galbeni.

* * * (*Sporiu mare*.) In diu'a de 14 ale espiratei luni, feméi'a Rada, soci'a lui Marinu Zeh Iotu, din comuna Coténa, districtulu Oltu, a nascutu 3 copii, dintre cari doi de secsu barbatescu si unulu de secsu femeiescu, si ca pana in presinte sunt sanetosi atátu coplii, câtu si mam'a.

* * * (*In districtulu Cetátii-de-petra*) s'a deschisu concursu pentru postulu de ingineriu. Terminulu e 15 sept.

Flamur'a lui Hymen.

✂ (*Dlu dr. Brote*), avocatulu in Sibíiu, si-a incredintiatu la 23 augustu de fiitóri'a sociá pe graciós'a domnisióra Minerv'a Draghici, fiic'a dlui Petru Draghici prefectulu politiei in orasiulu Deva.

✂ (*Dlu D. I. Monasterianu*), oficialulu in Romanía, la 26 augustu a serbatu cununí'a sa cu jun'a literatrice si colaboratória a foii nóstre, domnisióra Anna Botta, fiic'a repausatului Grigoriu cav. de Botta, fostulu vice-capitanu. Sperámu, cá fericít'a mirésa, de la care si in nr. presinte publicám unu articolu interesantu, nici dincolo de Carpati — unde a si plecatu cu sociulu ei — nu va uitá de „Familia“, care doresce fericire acesteia nóue — familie!

✂ (*Dlu Ioanichiu Clintocu*), teologu absolutu oradanu si-a serbatu in lun'a trecuta cununí'a cu dsióra Cecili'a Onaga in Oradea-mare.

Sesonulu báiloru.

✂ (*De la Mehadia*) ni se scie, cá de candu cu scandalulu pentru ciardasiu publiculu romanescu de prin Romanía s'a dusu séu a casa séu la alte báii, unde pentru banii sei nu va fi insultatu si va gasi o tratare mai démna de ómeni culti. Mai multe familie s'au si convorbitu a nu mai vini in anii víitori la Mehadia, ca astu-felu cei doi-trei unguri — cari ratecescu in acésta baia romanésca — sê aiba mai multu locu a dantiá ciardasiu.

✂ (*La Valcele*) multi au avutu d'a se plange. Bucatele au fostu rele, camerele neindestulitórie, music'a totu straina, cu tóte cá si aice majoritatea publi-

cului este si acuma romana. In salonulu de lectura abia se afla câte unu diariu romanescu.

× (*Din Borsecu*) ni se impartiesc, că schimbandu-se temperatur'a, multi óspeti de acolo s'au rentorsu catra casa. Publiculu a petrecutu bine timpulu de cura. Se spera, că 'n anulu viitoriu se va tiené mai multu comtu de cerintiele publiculu romanescu.

× (*La Tusnadu*) mic'a vietia sociala e pe cale d'a se stinge cu totulu. Óspetii s'au cam dusu p'a casa. Numai câti-va au mai remasu p'aice. Cei pucini au fostu provedinti bine, considerandu adeca, cumca la Tusnadu nime nu póte sè vina cu pretensiuni mari de comoditate.

× (*La Marienbad*) au fostu in vér'a acést'a mai multe familie romane, mai alesu din Roman'a. Sesonulu e inca si acuma la culme. Publiculu fórte numerosu si — petrece bine.

× (*Franzensbad*) unde au petrecutu câte-va septemani si Domnulu si Dóm'n'a Romaniei, a devenitu in scurtu timpu unu locu de concurentia fórte periculosu pentru — Sliaciu. Aice óspetii nu numai afla mai multe comoditate, dar tóte sunt mai lesne decâtu la Sliaciu.

× (*Bàile de langa Orade*) au fostu si sunt si acuma fórte cercetate. La „Felix“ au facutu cura si câte-va familie romane. De comoditate — nici vorba.

× (*De langa Bicsadu*) primimu de odata trei corespondentie relative la disput'o despre limb'a conversatiunii de acolo. E caracteristic'a fratil ru satmarieni, a serfe multu si a face — puțin.

× (*De la Teplitin*) se scrie, că dlu Costa-Foru, agintele Romaniei la Viena, inca a petrecutu câtu-va timpu acolo, de unde s'a dusu la bài de mare.

× (*Castellamare*) a avutu intre óspetii sei si pe dlu Esarcu, agintele Romaniei la Roma.

Biserica si scola.

‡ (*Congresulu nat. bis. gr. or. romanu*) se va aduná in 1/13 octomvre la Sibiu, si va alege metropolitu in locul Pr. SS. parintelui patriarcu Ivascovicu, care a renuniatu la acésta demnitate.

‡ (*La Paris*) éra-si esclara câti-va tineri din Roman'a. Dni Georgiu Cantacuzino si G. Mironescu, trecura licentia in sciintie. La concursurile generale din anulu acést'a se distinsu dlu Romalo.

‡ (*Unu gimnasiu slovacescu desfiintiatu*.) Fói'a oficiala din Budapesta ni anuncia, că guvernulu a ordonat definitiv'a desfiintiare a gimnasiulu superioru si a preparandiei din Nagy-Röcze, sustienenda-se dreptulu fundatorilor de a dispune cu fundatiunile. Caus'a desfiintiarii este, că numitele scóle sunt de unu spiritulu nationalu slovacescu. Unde amu ajunsu!

‡ (*In scólele din Romania*) se va introduce de curendu instructiunea militaria, care va fi obligatória pentru toti elevii „din scólele publice, fla primarie, fla secundarie.“

‡ (*Doi tineri din Romania*.) dni Manescu si Mardari, au fostu trimisi de guvernulu in Francia, pentru patru ani, ca sè faca studiile scólei navale de Brest.

‡ (*Esamenele de calificatiune invetiatorésca*) in dieces'a Aradului se voru tiené la 2/14 sept.

Societati si institute.

‡ (*Societatea academica romana*) si-a deschisu sesiunea la 1/13 augustu. Presinti au fostu: presedintele A. T. Laurianu, membrii: dr. Fetu, Massimu, Baritiu, N. Ionescu, Odobescu, Aurelianu si Hodosiu. Mai antâiu se ceti raportulu delegatiunii, din care vom estrage urmatóriele: 1) La apelulu pentru trauderi de autori elasci si greci — au incursu elaborate pentru toti autorii pusi in concursu, afara de Plutarcu; 2) analii sesiunii trecute s'au tiparitu inca din lun'a lui martiu; 3) din diCTIONARIU au esitu de sub tipariu nóue fasciculi, adeca 45 de cóle, in cari lucrarea a ajunsu pana la liter'a P.; 4) bibliotec'a Societátii s'a inavutitu in cursulu anulu acést'a cu 445 bucáti; 5) delegatiunea a esprimatu profund'a durere pentru perderea lui Eudossiu Hurmuzachi; 6) starea financiaria a Societátii aréta unu escedinte de 30,334 lei 30 bani la vinituri; 7) in respectulu actelor generóseloru donatiuni a dlui generalu Constantinu Herescu Nasturelu s'au si complinitu tóte formele cerute de lege. Societatea va avé sè se ocupe in sesiunea acést'a cu aceste: 1) alegerea unui secretariu ad hoc; 2) alegerea comisiunilor pentru esaminarea raportulu si a compturilor si facerea bug-tulu pe anulu viitoriu; 3) alegerea comisiunii pentru revederea bibliotecei; 4) raportulu acestoru comisiuni; 5) raportulu sectiunilor a supra diverselor lucrári ce cadu in sfer'a loro; 6) alegerea delegatiunii si ofieloru sectiunii; 7) cestiunea donatiunii parintelui Radianu; 8) raportulu secretariulu generalu; 9) tienerea de siédintie publice. Cu redactarea proceselor-verbale s'a insarcinatu dlu Hodosiu.

‡ (*Societatea pentru fondu de teatru*.) Pr. SS. parintele episcopu Ioanu Popasu, cu ocasiunea adunării generale din Caransebesiu a Societátii pentru fondu de teatru romanu, s'a inserisu cu 200 fl. de membru ordinariu alu Societátii, respundiendu pe unu anu interesele. Dilele trecute Pr. SSA a respunsu in favorulu fondulu intrég'a suma de 200 fl. Dni membrii, cari sunt in restantia cu capitalu séu interese, sunt rugati a implini deobligamentulu loro.

‡ (*La Oravitia*) se facu mari pregatiri pentru adunarea Societátii pentru fondu de teatru romanu, care — precum s'a anunciatu in nr. 31 alu foi nóstre — se va tiené acolo la 26 si 27 septemvre. Casin'a romana a primitu arangiarea; s'a convocatu o conferintia a inteligintiei romane din pregiuru, care s'a si tienutu la 22 augustu. Cu acésta ocasiune s'a alesu comitetulu de buna-primire, care a si inceputu activitatea sa. Precum aflámu, se va dá si unu balu in folosulu fondulu de teatru. In adunare, dni: dr. Marienescu, Manguica si Traila voru tiené discursuri. Dupa adunare se voru face excursiuni la romantic'a Anin'a séu in partil Resitiei pré interesante.

‡ (*Asociatiunea transilvana*) in adunarea sa de la Deva a votatu urmatoriulu bugetu: remuneratiunea secretariulu I, ca redactoru alu foi Asociatiunii 400 fl., remuneratiunea secretariulu II — 300 fl., remuneratiunea cassariulu 100 fl., remuneratiunea bibliotecariulu 60., spesele cancelariei 150 fl., pentru unu cancelistu 200 fl., chiria pentru localitatea cancelariei 100 fl., pentru biblioteca 60 fl., spese extraordinarie 100 fl., dóue stipendiu pentru 2 ascultatori de tehnica, de câte 400 fl., stipendiu pentru unu juristu in patria 150 fl., dóue stipendiu pentru 2 realisti de

câte 60 fl., unu stipendiu pentru unu gimnasistu din comitatulu Dobocci (ca fundatiune separata) 60 fl., unu stipendiu fondatu de Nic. Marinovicu pentru unu studinte incependu din 1 clasa gimn. cu 60 fl., subventiune pentru fôia Asociatiunii 626 fl., pentru servitoriulu cancelariei 120 fl., pentru unu ascultatoriu de filosofia si de silvicultura cate 400 fl., ajutorie pentru sodalii si invetiaceii de meseria 420 fl., pentru elaborarea celei mai bune gramatice germano-romane pentru oficeri, cum si pentru cea mai buna traducere a noului regulamentu militariu ca premiu 300 fl., ajutoriu pentru doue scôle elementarie din secuime câte 600 fl., pentu ajutorarea gimnasiului din Lapusiulu ungurescu 200 fl. Adunarea a indrumatu comitetulu d'a crea unu stipendiu pentru music'a nationala, — si in fine a hotaritu a se tipari carti populare pe spesele Asociatiunii.

⚡ (*Venitulu curatu*) alu balului si concertului datu la Deva cu ocaziunea adunării Asociatiunii transilvane, computandu-se tôte spesele festivitatiloru, a fostu 276 fl.

⚡ (*Pentru sciintie.*) La 20 aug. s'a deschisu la Lille congressulu Asociatiunii franceze pentru inaintarea sciintieloru.

Literatura.

* (*Dlu A. Vizanti,*) profesoru la universitatea din Iasi a publicatu o brosiura intitulata: „Importanti'a si utilitatea invetiaturei pentru poporu“, conferintia publica la Iasi cu ocaziunea inaugurării cursului de adulti. Carticic'a dlui Vizanti cuprinde in sine multe idei frumoase si folositorie pentru poporu.

* (*Dlu Gr. G. Tocilescu,*) junele nostru istoricu de la Bucuresci a publicatu de curendu o carte interesanta sub titlulu: „Doi istorici: G. Panu si P. Cernatescu.“ Acestu opu contine schitie critice lucrute cu multu studiu, pe 224 pagine. Pretiulu 3 lei.

* (*Unu nou diuariu*) a aparutu la Dorohoiu in Romania. Titlulu acestuia este: „Curierulu de Dorohoiu“ si sustiene partitulu lui Brateanu.

* („*Concordia*“) dlui Sigismundu Popu, care incetase la 1870, dupa afirmatiunea diuarielor unguresci va reapare de curendu, de asta-data inse in doue limbe: romana si magiara.

Teatru.

⚡ (*Teatrulu nationalu din Bucuresci*) dora se va pute innaltia era-si la demnitatea misiunii sale. Ministrulu instructiunii publice, dlu T. L. Maiorescu, si-a pusu tôte silintiele spre a intruni la viitcri'a stagiune pe toti artistii romani. Dsa a declarat, ca va tiené teatrulu inchisu, si nu-lu va deschide, decatu unei companie care va intruni pe toti cei mai buni artisti. Astu-felu, credemu, ca in fine voru inceta desbinările intre preotii Thaliei romane, si voru grabi a conlucra toti la innaltierea templului adoratulu de ei. Er dlu Maiorescu, deca va esecuta acesta intentiune, cu totu dreptulu si-va pute gratula.

⚡ (*Dlu D. I. Ionescu*) a datu la Baia-mare in 2—3 septemvre doue represintatiuni teatrale, cu oca-

siunea adunării de acolo in caus'a gimnasiului din Seini.

Industria si comerciu.

|| (*Sultanulu si Sultana*) facu frumoase daruri tierii lor. Sultanulu a comandatu la Krupp doue sute de tunuri cu accesoriile lor — pe spesele sale, — era Sultan'a 30 asemene din caset'a sa privata.

Tribunale.

! (*D. Ponti,*) unu milanesu care traiá in Viena, muri lasandu prin testamentu 825,000 franci academioloru din Londra, Paris si Viena, precum si ospiciului generalu din ultimulu orasiu. E bine, mostenitorii sei au intentatu procesu — pe care voru ave se-lu judece tribunalele vieneze — pentru motivu ca testatorulu n'a pututu fi cu mintea intréga candu i-a omisu pe dinsii spre a-si destiná averea in profitulu sciintiei si umanitati! („Rom.“)

Economia.

△ (*Calcatulu grâului*) s'a ispravitu in cele mai multe parti. Rôd'a in unele locuri a fostu indestulitoria. Pe camp'ia dintre Tisa si Duna inse s'a facutu pré pucinu grâu. Deca nici cucuruzulu nu va fi productivu, are se urmeze fomete mare.

△ (*Cucuruzulu*) in anulu acest'a promite forte pucina rôda. Sunt tienuturi intregi, unde nu se va face nimica, secet'a, ce a duratu atâta timplu, l'a uscatu; er celu ce nu s'a uscatu, n'a legatu.

△ (*La dominiulu episcopescu de Beiusiu*) sunt in vacantia doue statii de pedurariu, pentru cari s'a publicatu concursu cu terminulu pana ia 15 sept.

Suvenirea mortiloru.

† (*Samuilu Grama,*) protopopu in comitatulu Aradului, a repausatu in comun'a Cherelusiu, in etate de 63 ani, la 17 augustu. Fiulu repausatului a fostu si talentatulu Carolu Grama, care spre daun'a literaturii nationale, a repausatu asié curendu!

Post'a Redactiunii.

☛ Domnii restantieri sunt rugati a responde catu mai curendu dator'ia lor.

Salonta. Dlu I. P. Dlu R. a fostu datoriu din inceputulu acestui anu. Acuma e achitatu pana n finea anului curinte. Articollulu catu mai curendu.

Ploesci. Nrui 27 si 28 s'a tramisu. Primitu-i-ati? La Bucuresci s'a tramisu din 1 iuliu.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Callea tierrei nr. 39.

👉 Esemplare complete mai avem din inceputala anului. 👈